

Počasi se odpraviva preko manjšega sedla na samo Bisago, da ji 'odveževa' kakšno skrivnost. Saj je okolje prav spodbujajoče — velike skale, vse v zelenem mahovju, lesne gobe na podrtih deblih ali štrlečih štorih, skrivenčena drevesa in mračne kotanje. Z roba se nama odpre pogled tudi na Lokve in čepovansko stran. Vrše, dolina Idrijce in vse stranske doline so zalite z mlečno belo meglo, ki se v soncu še posebno slepeče beli. Vrh je na južno stran gol, saj je žled pred leti očitno pošteno zredčil gozd. Tam se tudi spustiva navzdol in desno po slabi poti, ki naju mimo velikega brezna (ki pa ima dno) vodi na sedlo pod Mrzovcem. Ves čas grizljiva žir, ki ga Urška z velikim veseljem nabira še za domov — da ga pokusimo praženega. Medtem se pojavi nekakšna stezica, ki pa jo ubere bolj na počez — midva morava, žal, kar naravnost gor. Tik pod vrhom prideva na lepo cesto, ki imenitno zavije na severni rob in se obrne nazaj proti vrhu. Z nje je tako lep razgled na izgubljen blodnjak gozdov proti Lokvam, da bi lahko tu dolgo občudoval samoto in mir.

ln ko pomislim, kako se morajo videti šele gore, kadar niso tako sramežljivo zakrite kot tokrat, že razmišljam o vrnitvi. Ni namreč lepšega, kot se po dolgih letih vrniti na kraj, kjer si užil svoje srečne urice. Da bi se le srečen in v dobri družbi vračal na take kraje še mnogokrat!

Na vrhu Mrzovca stoji veliko zidano trigonometrično znamenje, pa skrinjica in nekaj markacij tudi dokazujejo, da sva na najvišjem vrhu zahodnega dela Trnovskega gozda. Razgleda ni posebnega, pre-seneča pa naju velik okrogel travnik na samem vrhu.

Dan se je nagnil v popoldne in pogled proti jugozahodu se vse bolj izgublja v bleščavi poznojesenskega sonca. Počasi bo treba navzdol. Mahneva jo dokaj naravnost, po nekakšnem robu, ki pa je tako kot vsepovsod precej potresen s podrtimi debli, štrlečimi skalami in gosto travo. Noge gredo v takem rade svojo pot.

Že nizko spodaj naletiva na lepo gozdno cesto, ki pa naju nekoliko preveč oddaljuje od cilja. Spet morava kar naravnost in ko že kaže, da naju čaka besen spopad z nizkim smrečjem, se pojavi slaba potka in naju varno spelje v dno doline. Na cesto prideva prav sredi Smrečja. Medtem je spet hladneje in v senci se pojavlja vlažna meglica.

Brž ko prideva v Avško Lazno, še enkrat zasijejo rumene trave, ki jim je sonce naklonilo še nekaj žarkov. Počasi se izteka tudi najina današnja pot — in spomin je že poln sonca, prostranih gozdov in travnih jas, kristalne jasnine in modrega neba, sivih bukev in barvastih grmov. Marsikateri meglen jesenski dan bodo polepsali.

odmevi

Križ na Škratlaci, da ali ne?

Ko je lanskega julija po 42 letih znova zrasel križ na vrhu Škratlace, se

je med Slovenci razvnela polemika za in proti. Mislim, da ta polemika kaže tipičen slovenski značaj in politično razcepljenost. Kot ljubitelj gorā jemljem ta križ kot spomenik vsem žrtvam gorā in ne kot simbol krščanstva. Križ je bil kot takšen

tudi postavljen davnega leta 1934, porušen pa v času največjega eno-umja 1954. leta, češ da simbolizira krščanstvo.

Sončne oktobrske nedelje sem se s prijateljem prvič povzpel s Srednje-ga vrha preko Blekove na Trupeje-

Karničarjev Everest '97

Davo Karničar, eden od najboljših, če ne najboljši slovenski alpinistični smučar, se je odločil, da bo letošnjo jesen poskušal uresničiti svoj projekt, ki se ga je lotil že lani, vendar mu je za las ušel iz rok: smučati »v enem kosu« prav z najvišje točke naše-ga planeta do baznega tabora pod goro.

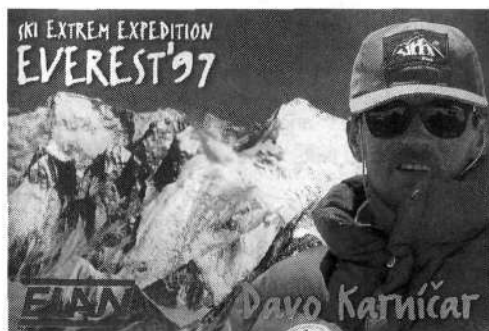
Lani se je tega podviga lotil s tibetanske strani, pripelzal s smučmi na ramah do višine 8200 metrov, tam opazil, da ima pomrznjene prste ene roke in se nemudoma vrnil v bazni tabor pod goro. Kdor bi verjel v opozorila usode, bi z gotovostjo trdil, da ga je to rešilo skoraj gotove smrti na gori. Tiste dni, ko naj bi pripelzal na vrh Everesta, je namreč okoli najvišje gore sveta divjalo hudo snežno neurje, ki je pogubilo vrsto odličnih plezalcev in trekerjev, pa tudi nosačev in šerp. Davo Karničar se je pravo-

časno rešil in se gori odkupil z nekaj členki na prstih leve roke, kar ga pri alpinističnih in smučarskih dejavnostih ne ovira.

Ko je lani spoznal, da bi s tibetanske strani lahko smučal le ob izredno ugodnih snežnih razmerah, ki pa jih ne more zanesljivo pričakovati, se je

letos odločil poskusiti z nepalske strani. Na pot bo odšel jeseni, že zdaj pa je izšla posebna razglednica, ki opozarja na ta pomemben smučarsko alpinistični dogodek. Česa takega namreč doslej še ni uresničil nihče na svetu.

M. R.

vo poldne (1931 m). Na vrhu stoji križ. Na križu, ki stoji na meji med Slovenijo in Avstrijo, lepo piše v nemškem jeziku »Bog ohrani (osvetli) naše gore«. Križ je bil postavljen leta 1985. Mar ni to packarija?

Ozrl sem se na koroško stran: lepo so se videle trdne slovenske kmetije Trupej, Tejč, Jernejc in druge, stisnjene pod Karavanke. V daljavi se je videl Beljak, nekdanj slovenske vasi ob Zilji, Dobrač, pa onstran Drave Osojščica. Res lepa je ta nekdanj naša Koroška, zibelka slovenstva!

Proti temu in tudi drugim križem, ki jih je kar nekaj na Karavankah in so bili v glavnem postavljeni v osemdesetih letih, ni nihče dvignil svoje ga politično zavednega glasu. Zopet se kaže naš značaj, saj se med seboj stalno prepiramo, do tujcev pa se obnašamo hlapčevsko. Kar pogledimo, kako država, pa tudi ljudje odreagiramo na pritiske Italije, hrvaške posege na slovensko ozemlje in druge provokacije!

Križ na Škrlatici kot spomin žrtvam gorā naj kar ostane, sem pa odločno proti postavljanju novih križev ali drugih simbolov na vrhove, ne glede na to, ali jih postavljajo »črni« ali »rdeči«.

Bojan Ančič

Soteskanje, ne kanjonig

S presenečenjem sem v enajsti številki PV prebral prispevek o kanjoningu. Presenečen sem bil namreč zaradi tujega izraza, ki ga PV uvaja v slovenski besednjak.

Izraz *kañon* oziroma *canyon* je španskega oziroma angloameriškega izvora, razen tega pa je tuje tudi obrazilo **-ing** (swimming, sailing, skiing, fishing, climbing, kanyoning etc.). Kolikor vem, je dejavnost prišla iz Severne Amerike (kanjon Kolorada) in se zdaj skupaj z originalnim izrazom širi po Evropi in tudi po Sloveniji.

Lep slovenski izraz za kanjon je **soteska** (čeprav SSKJ tudi kanjona ne zavrača), zato se tudi v športnem besedoslovju uveljavlja izraz **soteskanje**. Zasledil sem ga tudi že v Delu in Gorenjskem glasu. Menim, da bi se moral tudi PV upirati vdoru tujih besed, če je to le mogoče. In pri **soteskanju** je to mogoče.

Silvo Kristan

Mangart in Trentarji

Kot ničlikokrat doslej sem tudi tokrat z veseljem prijel v roke lansko 11. številko Planinskega vestnika in kot vedno sem se najprej seznanil z vsebino, v oči pa me je zbadel članek z naslovom »Mangart za šoferske planince« avtorja g. **Janeza Pence**. Seveda sem ga takoj prebral, pri tem pa me je obšla neizmerna jeza in ogorčenje. Avtor članka je namreč v celoti zamenjal Mangartsko sedlo z Mangartom in dolino Trente s Trentarji. Članek kaže avtorjevo popolno nepoznavanje zemljepisa, saj je očitno zamenjal dolino Loške Koritnice, ki jo obdajajo Loške stene z najvišjim vrhom Briceljkom, Jalovcem, Mangartom in Jerebico z dolino Trente oz. dolino Mlade Soče. Seveda bi bilo na tako očitno nepoznavanje najlepšega dela Slovenije nesmiselno nadaljnje komentiranje neresnic in žaljivk, ki si v članku kar vrstijo, pa vendar je za prikaz dejanskega stanja potrebnih nekaj besed tudi o tem.

Kot že rečeno Trentarji z mangartske ceste in parkiriščem na sedlu resnično nimajo nič skupnega in pričakujem vsaj javno opravičilo. Res je, da cesto, ki je speljana najvišje, ki je bila zgrajena pod tujo državo in je vsekakor zanimiv tehnološki spomenik, vreden ogleda, že nekaj let postopoma po delih asfaltirajo. V tem pa ne vidim nič slabega. Osebnostno menim, da je bil že skrajni čas, da je do asfaltiranja, ki sicer še ni končano, sploh prišlo, saj se bo le tako cesta ohranila še prihodnjim generacijam. Le nam rednim obiskovalcem je znano, kako so poletne nevihte, jesenska deževja in zime poškodovali makadamsko cesto in kakšna sredstva je bilo potrebno vložiti v vsakoletna popravila. Osebnostno sem prepričan, da se promet zaradi delno asfaltirane ceste ni prav nič povečal. Mangart je pač gora, ki privlači, tudi zato, ker je razmeroma lahko dostopna. Seveda pa vsakomur svetujem, da se tudi do sedla odpravi peš. Pot je dobro označena in nudi obilo zanimivosti in lepih razgledov ter vodi mimo planine, kjer si lahko ogledate izviren način pridelave sira in skute. Pozimi se

lahko na sedlo brez težav povzpnete tudi s turnimi smučmi.

Glede parkirišča pa lahko napišem le to, da se od leta 1983, ko sem bil prvič na sedlu in Mangartu, vse do danes ni prav v ničemer spremenilo in ni bilo nobene velike gradnje, kot to večkrat navaja avtor članka. V letu 1995 so člani Razvojnega zdruge Log pod Mangartom, ki imajo tudi koncesijo za cesto, v sodelovanju s TNP podrl in počistili ruševine stare koč, material so nasuli v bližnjo kotanjo, s tem pa je bilo pridobljenih le nekaj parkirišč. Vsekakor ni šlo za nobeno veliko gradnjo parkirišč.

Naj bo o cesti in parkirišču dovolj. Ostale navedbe si komentarja sicer ne zaslužijo, ker pa mi je enako draga tudi Trenta s Trentarji in gorami, ki jo obdajajo, moram tudi o tem nekaj povedati. Trentarji so veliko svojega dela vložili v gradnjo svoje male HE Krajcarica, ki jim bo, upam, dobra podlaga za njihov napredek. Seveda je bila dobrodošla tudi pomoč dobrotnice iz Švice. G. Pence, predlagam vam, da se prej prepričate, preden kaj napišete. Kako daleč seže Trentarjev in Ložanov pogled, je njegova stvar, mislim pa, da so njihovi pogledi čisti in pravilno usmerjeni. Predlagate, da si izberejo »kak častnejši poklic«. Kaj pa naj si izberejo v Trenti oz. v Logu pod Mangartom? Izbrali so turizem — ali ni to vseslovenska strategija in opredelitev, ki je ekološko najsprejemljivejša panoga gospodarstva? Mogoče pa bi se morali Trentarji in Ložani obleči v oblačila znamenitega »Oetzija« in tako opravljeni pozirati naključnim obiskovalcem. Potem bi bil njihov konec res blizu.

Brez zamere, g. Pence, v gorah pa Vam želim še veliko lepih doživetij!

Igor Zlodej, Bovec

Počasi, pa bomo koga prehiteli

Pred časom sem Trento na turističnih straneh Dela poslal na pokopališče. To sem storil v prenesenem pomenu besede, ogorčen nad načinom novodobnega turističnega urejanja koščka zgornjega